

nøje Overvejelse af, hvad den vilde foreslaa paa dette Omraade. Det er jo nemlig klart, at et Forslag, der fremkommer med Regeringsstempel, har en ganske anden Betydning end et Forslag, der er indbragt ved privat Initiativ. Et Forslag, der er indbragt ved privat Initiativ, har tidt kun til Hensigt at føle, om man overhovedet kan naa noget; kan man ikke naa det hele, er man tilfreds med noget. Eller det kan være fremsat i agitatorisk Hensigt, og Ansvar for et privat Lovforslag kan altid i det mindste delvis skydes bort fra de private Indbringere, medens selvfølgelig en Regering fuldt ud maa bære Ansvar for et af den indbragt Lovforslag og dets eventuelle Følger. Det var derfor ikke saa unaturligt at antage, at Regeringen stod noget tøvende lige over for Spørgsmaalet om, hvad den burde foreslaa, hvor vidt den turde gaa, at den stillede sig Spørgsmaal, som de private Indbringere ikke tidligere have stillet sig, f. Eks., om det ikke vilde være rigtigt at begrænse Opgaven til en Omforandring af Valgmaaden til samtlige kommunale Raad, eller om det vilde være rigtigt at optage en Revision af samtlige Kommunallove. Det har altid sine Vanskeligheder at udtrage enkelte Dele af en Lov og forandre disse, medens man lader Resten bestaa. Man ser saaledes her i dette Lovforslag, at det i §§ 19 og 20 siges, at Lovforslaget gælder, for saa vidt det ikke staa i Strid med de tidligere Love. Der var ogsaa det Spørgsmaal, som ret naturligt kunde stilles af Regeringen, hvor vidt man burde gaa paa et Omraade af saa stor social og politisk Betydning, hvor Maskineriet hidtil har arbejdet støt og roligt, hvor Forholdene have udviklet sig sundt og godt, og hvor der har hersket almindelig Tilfredshed med de bestaaende Tilstande i omtrent 50 Aar. Men, siger man, i 50 Aar vokser et Folk; den Valgmaade, der passede for 50 Aar siden, passer ikke længere. Det er en noget farlig Teori at gennemføre i Praxis. I saa Fald skulde vi jo ogsaa være voksede fra Grundloven. Og naar vi nu veltage dette Lovforslag og indføre den Valgmaade, her foreslaas, maa man igen om en Del Aar optage Forhandlingen for at faa en endnu radikalere Omordning. Jeg ser ikke rigtig, hvor man saa skal sige stop. Jeg tror nu tværtimod, at det giver et Statssamfund Styrke og Fasthed, naar man ikke griber for voldsomt og stærkt ind paa Omraader, hvor de hævdevundne Forhold have udviklet sig til almindelig Tilfredshed. Jeg hævder,

at Ønskerne om Forandringer paa dette Omraade have været ret matte ude i Befolkningen, trods den ihærdige Agitation for at rejse en Stemning. Jeg har f. Eks. aldrig mærket, at denne Sag har spillet nogen fremtrædende Rolle paa Valgtribunerne, der jo dog vistnok ere det Sted, hvor man har den fineste Næse for, hvad der ligger i Luften og kan bruges til Agitation.

Hvis man imidlertid har troet, at Regeringen havde sine Betænkkeligheder om, hvor vidt den burde gaa, at den stod tøvende over for, hvad den burde foreslaa, viser det sig at være fejl. Naar man læser dette Forslag igennem, vil man se, at det i alle Hovedprincipper er en Afskrivning af de tidligere Forslag om denne Sag. Og heller ikke gennem den højttærede Ministers Udtalelser i det andet Ting faar man det Indtryk, at Forslaget er et Forhandlingsgrundlag, nej, det er det rene Flertalsregimente, der forlanges indført for samtlige kommunale Raads Vedkommende, man har at tage det eller lade det ligge. Dette Indtryk forstærkes, naar man gennemlæser de Udtalelser, der i øvrigt ere faldne i det andet Ting. Her er der heller ikke nogen Antydning af Forhandling lige over for de af Mindretallet fremførte Indvendinger. Nej, „dette er Regeringens og Folketingets Forslag, saaledes som det er vor Villie at føre det igennem“. „Dette er et Forslag, der er kommet frem, ikke for at der skal slaas af derpaa, men for at det skal sejre“. „Dette er den almindelige Valgrets Karet, der kører jævnt og støt ud ad Landevejen“, og man tilbyder saa Højre at tage Plads i denne Karet. Jeg tvivler ikke om, at vi vilde komme godt op at køre, hvis vi toge Plads i den Vogn; men de Herrer maa nu finde sig i, at vi efter Grundloven have 2 ligeberettede Ting, og det er ikke blot dette Tings Ret, men ogsaa dets Pligt nøje at overveje ethvert Forslag, der lægges paa dets Bord.

At Reformpartiet slutter sig med Varme til dette Forslag, er naturligt — det er jo et gammelt Venstreforslag og er i Tidens Løb blevet et Slags Kælebarn. Det har dernæst, som berørt, selvfølgelig sin Betydning, at det nu er ens egen Regering, der indbringer Forslaget. Denne Regering har maaske paa visse Omraader skuffet nogle Medlemmer i Tingene ved ikke at træde radikalt nok op. Den ærede Regering har ikke villet være med til at vende op og ned paa alting, hvilket jeg selvfølgelig nævner med Anerkendelse.